Prin ani cu Felicia Donceanu

(Grigore Constantinescu – 28 ianuarie 2011)

La palatul Cantacuzino, O Maestră, sărbătorită la final de ianuarie, cu muzică și nume pe prima mărime precum, Georgeta Stoleriu, Bianca Manoleanu, Claudia Codreanu pianiștii Verona Maier, Remus Manoleanu, Inna Oncescu, Diana Spânu Dănilă violonista Anca Iarosevici, Trio Mozaic. Între momentele de muzică, momente de conversație cu Felicia Donceanu:

– Vorbeai de o aniversare de acum cinci ani. Acum, pentru 80, mai adăugăm încă cinci. O primă întrebare. Cei mai dragi, cine sunt?

– Cei mai dragi oameni? Dă-mi voie să am și eu tainele mele. Totuși? Ei bine sora mea, Mirela, ea Mirela și tot Mirela înglobează toate, toate dragostele mele

– Ți-aduci aminte...

Începi o romanță?

– Nu, doresc să-ți amintești care este prima dintre lucrările tale.

– Vrei să știi prima lucrare compusă și scrisă „cu boabe”? A fost liedul Fanfară pe versuri de Bacovia, pe care am vrut să-l ard, pentru că nu eram mulțumită. Un coleg m-a surprins și m-a oprit, spunând că fac o crimă ceea ce fac. Într-adevăr, mai târziu am văzut că ar fi fost o crimă. Nu pot să țin minte altfel, care a fost prima lucrare, nu totuna cu prima iubire.

– Deci, **Fanfară** ! Dar prima audiție publică?

– A fost cu **Sonata nr.1 pentru vioară și pian**, la vioară cred că George Hamza, care tot numărul 1 a rămas, căci nu am mai făcut și... numărul 2, deși am tot promis... Nu stau prost cu numărătoarea anilor... Pui întrebări de muzicologie!

– Iată, schimb registrul. Care este locul din țara românească ce-ți este cel mai drag?

– Nu mă întreba așa ceva despre țara românească, pentru că am să mor cu cea mai mare durere în suflet, că nu-mi cunosc țara. Mi-e dragă Bucovina, unde am copilărit și unde mai trag în fiecare vară, să-mi încarc bateriile.

– Ce înseamnă pentru tine Casa?

– Casa? Casa în care locuiesc? Casa pentru mine e sfântă și înseamnă „oaza” mea, spațiul stăpânit de un duh bun și... locul unde sunt mai deșteaptă decât oriunde. Mai bine spus, acolo unde mă simt și eu deșteaptă!

– Pe la începutul secolului XIX, Novalis spunea „Musik, Plastik und Poesie sind Synonyme”. Și pentru tine e cam așa, sunt cântece pe versurile tale, sunt muzici pe alte versuri, sunt desenele tale pentru muzici pe portative și poezie pe cărți cu desene.

– Da, desene, pe care le-am dăruit acum invitaților mei... schițe făcute la întâmplare. Dar, unde vrei să ajungi cu întrebarea asta ?

– Vreau să te cunoască mai bine cei veniți la sărbătorirea ta.

– Lumea care a venit, cei care îmi ascultă muzica, ar trebui să înțeleagă despre mine mai mult din compozițiile mele...

– Poți defini, în viziune personală, noțiunea de „stil”?

– Stilul? Eu „asta mi-s” și gata! Mai altfel spus stilul e „feliul”, cum ne zicea profesorul nostru Marțian Negrea. Stilul meu este așa cum rezultă din felul meu de a fi, din manifestările și înfățișarea mea, din muzica mea.

– Din câte știu, parcă vocea ți-a plăcut mai mult, nu?

– Da, poate și pentru că dintotdeauna am auzit vocile cântând. În copilărie vocea mamei, o voce divină. Era, să spunem, o voce de soprană de coloratură cu o sensibilitate și cu un timbru despre care cunoscătorii spunea că „are lacrimă”. Am ascultat-o și am iubit-o pe mama... însoțită de poezie. Poezia, chiar dacă nu ai un astfel de glas, poți să o reciți ca un cântec.

– Înfrumusețezi cu muzică poezia?

– Nu pot spune asta cînd am scris muzică pe versuri de mari poeți.

– De ce n-ai scris pentru scenă, ca autor de teatru muzical? Ai scris muzică dramatică pentru cor, pentru vocal-simfonic.

– Pentru că nu s-a ivit ocazia, nu mi s-au oferit condițiile de a monta ceva. Dirijorul, un teatru, o echipă... Fii serios! Dacă îmi asiguri o punere în scenă, să știi că m-apuc. Dar numai așa, nu doar pentru posteritate. Vreau să mă bucur și eu de ce compun.

– Dacă ți-a plăcut vocea atât de mult, cum de-ai scris atât de bine pentru pian? ...pentru pianina de acasă. În închipuire, auzind în gând? În programul concertului aniversar sunt elegii pe versuri de Mihai Crama. Cine este?

– Un poet contemporan. A dispărut din această viață acum zece-doisprezece ani. Magistrat ca profesie, un poet remarcabil, care a scris mult și foarte interesant, captivant și foarte profund. La el am găsit în multe dintre versurile lui un corespondent al preocupărilor mele, al stărilor mele. Nici nu se putea mai bine, ca să exprim o stare de spirit a mea. Simțeam nevoia să comunic o atitudine față de ceea ce trăiam, de parcă mi-a ghicit gândurile... Ele ajung acum la public prin muzică...

Aproape toate lucrările, printre care și cele cuprinse în acest program am avut onoarea să fie interpretate de către vocile care le-au cântat în primă audiție Mi-au făcut această bucurie uriașă. Mă... simt iubită!

– Dar, în continuarea concertului cu ciclul **Ceasul fântânii**, cine-i Cornelius Greissing?

– Este un poet cunoscut prin intermediul unei plachete de versuri primite de mine în dar de la Bianca și Remus Manoleanu. Am ales trei poezii care alcătuiesc acest ciclu. Eu mi-am spus niște păsuri prin intermediul acestor versuri. Este un fel al meu de a face o cronică a ceea ce trăiesc astăzi.

– Nu am avut pentru seara aceasta nici o lucrare, dar ai scris mult pentru lumea copiilor.

– Mult, ce înseamnă mult? Cântece, desene, poezele, cărticele. Copiii de astăzi sunt mai captați de calculatoare... Nici un cățel, un fluturaș, un căluț...

– Ultima piesă, **Unde ești copilărie**....are secvențe preluate din folclor. Ce-ai căutat acolo?

– Eu n-am prea căutat, căci nu m-am instruit în domeniu. Dar aici, texte și motive din folclorul copiilor au slujit ideii pe care am vrut neapărat să o exprim. La copilăria mea, poate, dar și la femeia care și-a pierdut copilul și se gândește la el. Se pot pune mai multe întrebări, iar răspunsul și-l dă fiecare.

– O ultimă întrebare. Ai făcut vreodată diferența între muzica realizată de compozitori și ce de compozitoare? Există oare un hotar?

– Muzica creată de femei este mai bună! Nu o spun pro domo. Este vorba de muzica de azi, altădată compozitoarele nu erau prea încurajate. Acum femeile crează intens, mult și bine, și acaparează lumea muzicii.